

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: 51C/46/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5121205954
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Perďochová
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2022:5121205954.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina v konaní pred sudkyňou JUDr. Michaelou Perďochovou, v spore žalobcu: P. J., rod. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. XX, N., štátny občan SR, právne zast. Mgr. Patrícia Urbanová, advokátka so sídlom Jozefa Vuruma 116/8, Žilina, proti žalovanej: G. U., rod. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XXX/XX, N. - F. I., štátny občan SR, právne zast. Advokátska kancelária Mestická, Slovíčková, s.r.o. so sídlom ul. Hviezdoslavova 6, Žilina, IČO: 36 421 910, o určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva, takto

rozhodol:

I. Súd žalobu žalobcu v celom rozsahu **z a m i e t a**.

II. Žalovaná **m á** voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou doručенou súdu dňa 08.07.2021 domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd určil, že podiel 6/12 na nehnuteľnostiach nachádzajúcich sa v katastrálnom území F. I., obec N., okres N. zapísaných na LV č. XXXX, vedených Okresným úradom Žilina, ktoré daryňa darovala žalovanej titulom Notárskej zápisnice N 113/2019, NZ 5667/2019, NCRIs 5796/2019 zo dňa 22.02.2019 a to parcely registra „C“ evidované na katastrálnej mape parcela číslo XXXX/X orná pôda o výmere 417 m², parcela číslo XXXX/X zastavané plochy a nádvoria o výmere 449 m², stavby rodinný dom číslo súpisné XXX postavený na parcele XXXX/X, je súčasťou dedičstva po nebohej P. J., rod. N., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, naposledy bytom A. XXX, N..

2. Žalobu skutkovo odôvodnil tým, že dňa 22.02.2019 bola spísaná Notárska zápisnica na Notárskom úrade JUDr. Ľubica Joneková, konkrétne notárom JUDr. Ľubicou Jonekovou, ktorá bola požiadaná o spísanie Darovacej zmluvy medzi účastníkmi P. J., rod. N., nar. XX.XX.XXXX (ďalej v texte len ako „daryňa“) a G. U., rod. J., nar. XX.XX.XXXX (ďalej v texte len ako „obdarovaná a žalovaná“). Daryňa toho času už nebohá (zomrela - 30.05.2020) bola vlastníčkou spoluvlastníckeho podielu 7/12 k nehnuteľnostiam nachádzajúcich sa v k. ú. F. I., obec N., okres N. zapísaných na LV č. XXXX, a to parcely registra „C“ evidované na katastrálnej mape parcela číslo XXXX/X orná pôda o výmere 417 m², parcela číslo XXXX/X zastavané plochy a nádvoria o výmere 449 m², stavby: rodinný dom číslo súpisné XXX postavený na parcele XXXX/X (ďalej v texte len ako „nehuteľnosti“). Daryňa predmetnou Notárskou zápisnicou N 113/2019, NZ 5667/2019, NCRIs 5796/2019 zo dňa 22.02.2019 darovala žalovanej uvedené nehnuteľnosti, a to v podiele 6/12. Dňa 20.03.2019 Okresný úrad Žilina - katastrálny odbor vydal rozhodnutie evidované pod č. V XXXX/XXXX, ktorým povolil vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľnosti v prospech obdarovanej teda žalovanej. Žalobca poukázal na to, že neb. daryňa P. J. bola prvýkrát odo dňa 07.10.2018 do dňa 15.10.2018 hospitalizovaná vo FNsP v Žiline zo zdravotných dôvodov, ktoré sú bližšie špecifikované v prepúšťacej správe vyhotovenej ošetrujúcou lekárkou P. P. O. zo dňa 12.10.2018, kde v epikríze je uvedené ošetrujúcim lekárom, že u pacientky dominujú známky organického psychosyndrómu, stavy dezorientácie spojené s potrebou tlmiacej liečby. Pričom daryni

bola nastavená liečba - medikácia a odporúčaná návšteva psychiatrickej ambulancia pre progresiu demencie. Vzhľadom na odporúčanie ošetrojúcej lekárky navštívila psychiatrickú ambulanciu P. F. M., MEDIPSY s.,r.o., ktorý v prvovýšetrení uvádza nasledovne kognitívno - mnestický deficit ťažkého stupňa s degradáciou psychických funkcií na úroveň demencie. Vzhľadom na určenie tejto diagnózy psychiatrom a nastavenú liečbu sa daryňa dostavovala počas života na opätovne kontroly až do času pokiaľ bola umiestnená do zariadenia pre seniorov- Premier. V nadväznosti na darovaciu zmluvu formou notárskej zápisnice medzi daryňou a obdarovanou a zdravotným stavom daryne, ktorý bol už pred týmto právnym úkonom posúdený lekárom a psychiatrom a vyhodnotený ako kognitívno - mnestický deficit ťažkého stupňa mal žalobca za to, že tento právny úkon nezodpovedal rozumovej, vôľovej povahe a ide o absolútne neplatný právny úkon a je neplatným od počiatku, nakoľko odporuje zákonu a prieči sa dobrým mravom. Znaleckým posudkom č. 101/2021 znalca P. X. O., z odvetia psychiatria, vo veci posúdenia duševného stavu daryne P. J. v čase vykonania právneho úkonu, v ktorom znalec v závere posudku uvádza: „nebohá P. J., rod. N., nar. XX.XX.XXXX, zomrela XX.XX.XXXX, dňa 22.02.2019 trpela trvalo duševnou chorobou, následkom ktorej si nebola schopná uvedomiť svoje konanie a toto svoje konanie nebola schopná ovládať. Pani P. J. dňa 22.02.2019 trpela trvalou duševnou chorobou, ktorá ju robila neschopnou vykonať právny úkon - darovaciu zmluvu." Žalobca bol rozsudkom Okresného súdu Žilina sp. zn. 17C/29/2019 odkázaný na podanie tejto žaloby, nakoľko nebohá daryňa počas konania zomrela a teda určenie neplatnosti Darovacej zmluvy by bolo len posúdením predbežnej otázky. Žalobca a ostatní súrodenci (Y. F., rod. J., S. J. a Q. J.) výslovne súhlasia s týmto podaním a v príde, ak by bolo vo veci potrebné ich vypočuť navrhoval ako svedkov. A teda dedičia po nebohej matke P. J. majú nalievavý právny záujem na určení, že vyššie uvedený podiel 6/12 k nehnuteľnostiam je súčasťou dedičstva a tento podiel má byť pojatý do súpisu dedičstva po nej. Je zrejme, že určovací žaloba je za daného stavu jediným prostriedkom súdnej ochrany a k zodpovedajúcej právnej náprave nemožno dospieť iným spôsobom. Určovací výrok súdu je nevyhnutný na poatie predmetných nehnuteľností do dedičstva po P. J., na ich prejednanie a dosiahnutie zápisu zmeny vlastníka týchto nehnuteľností na LV č. XXXX.

3. Žalovaná vo vyjadrení k žalobe doručenom súdu dňa 06.10.2021 poukázala na vyjadrenie žalobcu, že bol rozsudkom Okresného súdu Žilina sp. zn. 17C/29/2019 odkázaný na podanie tejto žaloby. Nakoľko uvedený rozsudok bol doručený aj žalovanej, takéto odporúčanie v predmetnom rozsudku obsiahnuté neevidovala. Naopak daný rozsudok vyhodnotil všetky poskytnuté tvrdenia a dôkazy a to predovšetkým nedostatok nalievavého právneho záujmu. V predmetnom konaní bola podaná žaloba o neúčinnosť Darovacej zmluvy zo dňa 22.02.2019. Ako žalobca vystupoval P. J., nar. XX.XX.XXXX a ako žalovaná G. U.. rodená J.. nar. XX.XX.XXXX. V priebehu konania zomrela daryňa, ktorá na základe darovacej zmluvy previedla vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, ku ktorým sa žalobca domáha určenia, že patria do dedičstva po nebohej P. J.. Okresný súd rozsudkom č. k. 17C729/2019 -77 zo dňa 10.05.2021 žalobu zamietol. Žalobca sa zo závermi uvedeného rozhodnutia nestotožnil a podal proti nemu v zákonnej lehote odvolanie. Predmetné konanie nie je toho času právoplatne skončené. Súd žalobcu neodkázal na podanie uvedenej žaloby. Žalovaná mala za to, že vzhľadom na uvedené existuje prekážka začatého konania teda prekážka litispendencie. Prekážka už začatého konania vzniká, ak je začaté konanie, ktoré má rovnakých účastníkov, rovnaký predmet konania a rovnaké skutkové okolnosti, od ktorých sa odvodzuje právo. V predmetných konaniach a to konania pod spis. zn. 17C/29/2020 a 51C/46/2021 je preukázaná totožnosť účastníkov a to v úplne rovnakom postavení. Uplatnené žaloby sú na základe rovnakého skutkového základu či skutkového deja, ktorých záverom má byť spochybnenie zápisu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ktorý bol vykonaný v prospech žalovanej. Podané žaloby preukázateľne smerujú k rovnakému právnemu následku, ktorým má byť v prípade úspešnosti zmena vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Vzhľadom na uvedené je preukázaná aj totožnosť predmetu sporu v oboch konaniach. Navrhovala preto konanie zastaviť.

4. Žalobca vo vyjadrení zo dňa 25.10.2021 konštatoval, že Najvyšší súd Českej republiky pripustil, že žaloba na plnenie nemusí vždy konzumovať určovací žalobu z dôvodu prekážky rei iudicatae. Z dôvodu právnej istoty žalobcu, nakoľko je právna úprava a výklad nejednoznačný, uviedol, že zbral podané odvolanie zo dňa 01.06.2021 proti rozsudku zo dňa 10.05.2021, č. k. 17C/29/2020 v celom rozsahu späť. Žalovaná vo vyjadrení analyzuje spisovanie notárskych zápisníc, ktoré odôvodňuje vykonávaním krátkych vyšetrení osôb vyššie veku. V tomto smere žalobca poukázal na Znalecký posudok znalca MUDr. Stanislava Kollára, ako aj na skutočnosť, že dňa 02.10.2019 Okresný súd Žilina, č. k. 21Ps/13/2019 vyžiadaval vypracovanie znaleckého posudku (teda necelých 7 mesiacov po spísaní Darovacej zmluvy) za účelom posúdenia spôsobilosti na právne úkony nebohej, na základe ktorého rozhodol tak, že nebohej P. J. bola obmedzená spôsobilosť na právne úkony a to z dôvodu vážnej

duševnej poruchy v pravom slova zmysle, konkrétne tzv. vaskulárnu demenciu stredne ťažkého stupňa s tranzitnými stavmi zmätenosti. Samotná žalovaná sa dňa 27.02.2019 dostavila s nebohou P. J. do psychiatrickej ambulancie k MUDr. Peter Hano - MEDIPSY, pričom žalovaná uviedla a opísala zdravotný stav nebohej ako dezorientovaný (vyjadrenie žalovanej uvedené v znaleckom posudku na strane č. 4) a teda samotná žalovaná už vtedy mala vedomosť zlom o zdravotnom stave nebohej, ktorý bol pretrvávajúci.

5. Žalovaná súdu doručila dňa 23.12.2021 vyjadrenie k vyjadreniu žalobcu, v ktorom poukázala na to, že notári pri svojej činnosti postupujú v súlade s ustanoveniami Notárskeho poriadku (zákon č. 323/1992 Zb), konkrétne poukázala na ust. § 36 Notárskeho poriadku. Zisťovanie spôsobilosti účastníka konania priamo notárom zodpovedá vyššie uvedenému ustanoveniu, najmä tej časti, kde sa uvádza, že by bol takýto úkon zjavne ako obchádzajúci zákon, alebo priečiaci sa dobrým mravom. Následky konania v rozpore so zákonom majú pre notára nepomerne závažnejšie dôsledky ako pre bežného občana. Aj v nadväznosti na toho času už pomerne. Často napádané úkony účastníkov spisujúcich notárske zápisnice, v priebehu posledných rokov sa zaviedol obdobný postup šetrenia. Notári súčasne preverujú aj príslušný register osôb, ktorých spôsobilosť na právne úkony je obmedzená. A teda ak sa osoba, ktorá chce spísať notársku zápisnicu, nenachádza v takomto zozname, ale vzhľadom na vysoký vek podstúpi osobné šetrenie, ktorého cieľom je zistiť, či si uvedomuje z akého dôvodu sa dostavila do príslušnej kancelárie notára, čo je výsledkom spísania Notárskej zápisnice a aké sú následky, nie je dôvod nepristúpiť k spísaniu takejto zápisnice. Ak by príslušná notárka mala pochybnosti o duševnom zdraví darkyne, v súlade s už uvádzaným ustanovením by takýto úkon odmietla vykonať. Uviedla, že žalovaná o obmedzení spôsobilosti matky P. J. nemala vedomosť. Zo strany žalobcu a ďalšieho súrodenca jej bolo produkované, že na súde bol podaný návrh na ustanovenie opatrovníka matke, nakoľko je to nutné pre jej umiestnenie v Zariadení opatrovateľskej služby v obci Predmier. O skutočnosti, že jej matka bola obmedzená na spôsobilosti, sa dozvedela až následne v priebehu súdneho sporu. Poukázala na nedostatky znaleckého posudku v nadväznosti na zdravotnú dokumentáciu, ktorá bola žalobcom pripojená, či už do konania o určenie neplatnosti Darovacej zmluvy vedeného pod spisovou značkou 17C/29/2019 Rovnako poukázala aj rodinné vzťahy P. Urbanovej a jej detí.

6. Súd vo veci vykonal pojednávanie dňa 10.11.2022, na ktorom vec prejednal a vo veci rozhodol v prítomnosti žalobcu a jeho právneho zástupcu a v prítomnosti právneho zástupcu žalovanej.

7. Právna zástupkyňa žalobcu na pojednávaní zotrvala na podanej žalobe a vyjadreniach. Znalecký posudok jasne preukazuje zdravotný stav už nebohej P. J., kde znalec jasne určil, že nebola spôsobilá. Trpela duševnou poruchou, teda demenciou 4. stupňa. Znalec, Kolár, zapísaný v zozname znalcov, vyšetrenie uskutočnil aj počas spôsobilosti na právne úkony, kde ešte počas života už teda nebohú P. J. posudzoval, poukázala aj na správy ošetrojúceho lekára pána M., kde v podstate pani P. J. sa dostavovala za psychiatrom M. ešte pred spísaním notárskej zápisnice, kde už taktiež pán M. určil, že trpí poruchou duševného stavu, na tieto vyšetrenia bola odporúčaná lekárom z nemocnice, nie rodinou. Hodnotenie zdravotného stavu, hodnotenie liekov je nejaký subjektívny názor, nie sú ani oprávnené hodnotiť, či liek napr. Gerodor mohol spôsobiť, alebo nemohol spôsobiť nejakú dezorientáciu. Zo strany žalobcu je aj naliehavý právny záujem, nakoľko je synom po nebohej. Aj z predložených dôkazov vyplýva, že už pred spísaním darovacej zmluvy podľa notárskej zápisnice nebohá navštevovala psychiatra. Tento psychiater jej bol odporúčaný už ošetrojúcim lekárom v nemocnici, kde bola hospitalizovaná pre zlý zdravotný stav.

8. Právna zástupkyňa žalovanej na pojednávaní uviedla, že vzhľadom na to, že darovacia zmluva bola písaná na notárskom úrade JUDr. Ľubice Jonekovej v Žiline, notárky, dňa 22.2.2019, jedná sa o verejnú listinu v zmysle notárskeho poriadku. Pokiaľ žalobca tvrdí, že darkyňa v deň prejavu vôle na notárskom úrade, teda konkrétne dňa 22.2.2019 nemala spôsobilosť takýto úkon urobiť, resp. že táto darovacia zmluva neodráža vôľu darkyne takýto právny úkon urobiť, dôkazné bremeno v zmysle skutočnosti, že notárska zápisnica je verejnou listinou, je v tomto momente na žalobcovi. Pokiaľ žalobca vyvodzuje tieto svoje tvrdenia zo znaleckého posudku, ktorý bol robený v inom konaní, konkrétne posudok č. 285/2019, kde znalec vyšetrovať darkyňu P. J. dňa 22.10.2019, čiže viac než pol roka po spísaní tejto notárskej zápisnice mala za to, že toto nie je dostatočný dôkaz na preukázanie právnej nespôsobilosti, alebo nedostatku prejavu vôle na strane darkyne P. J.. Vzhľadom na to, že žiaden iný dôkaz žalobca nepredložil, tak v tomto štádiu je potrebné žalobu zamietnuť, nakoľko žalobca nijakým spôsobom nevydokladoval, že by dňa 22.2.2019 darkyňa P. J. nebola spôsobilá spísať darovaciu zmluvu, prejavíť

svoju vôľu a zúčastniť sa spísania notárskej zápisnice na notárskom úrade JUDr. Ľubice Jonekovej. Ku dňu spísania darovacej zmluvy 22.2.2019 žalujúca strana neuniesla dôkazné bremeno a nepreukázala, že daryňa trpela takým nedostatkom spôsobilosti, aby nemohla prejavíť riadne svoju vôľu.

9. Žalobca na pojednávaní uviedol, že už predtým ako sa podpísala darovacia zmluva, v 2018 došlo u matky na konci roka v 10 mesiaci k takej slabej mozgovej, kde bola na internom, ležala. Potom ju prepustili a tam zistili, že už táto porucha demencie je tam. A povedali bratovi, aby navštívil psychiatra s mamou. Čiže on tam išiel, objednal ju a začalo sa tam chodiť na vyšetrenie.

10. Súd vykonal dokazovanie oboznámením listinných dôkazov, celým spisovým materiálom a zistil nasledovný skutkový stav:

11. Podľa rozhodnutia Okresného úradu Žilina č. V 1740/2019 zo dňa 20.03.2019 bol povolený vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v k. ú. F. I., zapísaným na LV č. XXXX a to k pozemkom parc. č. KNC XXXX/X orná pôda o výmere 417 m², KNC XXXX/X zastavaná plocha o výmere 449 m², rodinný dom so s. č. XXX na pozemku CKN XXXX/X v podiele 6/12 v prospech žalovanej na základe darovacej zmluvy spísanej vo forme notárskej zápisnice N 113/2019, NZ 5667/2019, pred JUDr. Ľubicou Jonekovou od neb. P. J. (č. I. 5-7 spisu).

12. Žalovaná na zdravotný stav neb. P. J. predložila súdu výpisy zo zdravotnej dokumentácie neb. P. J. (č. I. 11-13), ako aj znalecký posudok č. 285/2019 zo dňa 24.11.2019 a znalecký posudok č. 101/2021 (č. I. 61-67, 94-113 spisu).

13. Podľa právoplatného rozsudku Okresného súdu Žilina sp. zn. 17C/29/2020 zo dňa 10.05.2021, v spore totožných účastníkov súd žalobu žalobcu o určenie neplatnosti darovacej zmluvy zamietol z dôvodu nevhodnosti zvolenia procesného nástroja ochrany a uplatnenia práv žalobcu bez meritórneho preskúmania veci.

14. Podľa lustrácie v Registri obyvateľov, súd zistil, že potomkami neb. P. J. sú: Q. J., P. J., S. J., G. U. a Y. F., ktorí zároveň pripadajú do úvahy ako dedičia poručiťky neb. P. J. v konaní o dedičstve po uvedenej poručiťke sp. zn. 21D/325/2020 (č. I. 91-92 spisu).

15. Na základe takto zisteného skutkového stavu veci súd danú vec posúdil podľa nasledovných ustanovení:

Podľa § 460 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len Občiansky zákonník), dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiťka.

Podľa § 78 z. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), nútené spoločenstvo je procesné spoločenstvo, v ktorom osobitný predpis vyžaduje pre úspech v spore účasť všetkých subjektov právneho vzťahu (ods. 1). Súd žalobu zamietne, ak nie je splnená podmienka účasti všetkých subjektov podľa odseku 1 (ods. 2).

16. Predmetom sporu je nárok žalobcu na určenie, že podiel 6/12 na nehnuteľnostiach uvedených v darovacej zmluve spísanej vo forme notárskej zápisnice N 113/2019, NZ 5667/2019 dňa 22.02.2019 medzi P. J. a žalovanou, patria do dedičstva po neb. P. J., zomr. XX.XX.XXXX

17. Súd sa vo veci prioritne zaoberal prekážkou litispendencie, na ktorú poukazovala strana žalovanej, avšak dospel k záveru, že jej existencia nie je daná z dôvodu, že konanie vo veci sp. zn. 17C/29/2020 (totožných účastníkov a totožného predmetu sporu) bolo právoplatne skončené tak, že žaloba bola zamietnutá z procesných dôvodov.

18. Súd sa ďalej zaoberal otázkou vecnej legitímácie strán v spore. Na to, aby sa niekto stal účastníkom konania, netreba, aby bol účastníkom hmotno-právneho vzťahu, o ktorý v konaní ide; stačí, ak podá žalobu (v takom prípade sa stáva žalobcom) alebo aby bola proti nemu podaná žaloba (v takom prípade sa stáva žalovaným). Či však bude žalobca v spore úspešný, závisí od toho, či je účastníkom hmotno-právneho vzťahu, z ktorého vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je jeden účastník subjektom práva a účastník na opačnej procesnej strane

subjektom povinnosti, ktoré sú predmetom konania, sa v občianskom procesnom práve užíva pojem vecná legitímácia. „Z hľadiska posúdenia vecnej legitímácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotno-právneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je alebo nie je. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotno-právneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom toho hmotno-právneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide; o nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ide naopak vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotno-právnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3 Cdo 192/2004).

19. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania nenamieta. To, že sa súd výslovne k vecnej legitímácii nevysloví, neznamená, že sa ňou v konaní nezaoberal“. (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 29. 6. 2010, sp. zn. 2 Cdo 205/2009).

20. V podmienkach prejednávanej veci žalobca sa ochrany svojho práva domáha žalobou o určenie, že podiel 6/12 na (v žalobe vymedzených) nehnuteľnostiach patrí do dedičstva po P. J., zomr. XX.XX.XXXX. V konaní o žalobe o určenie, že vec patrí do dedičstva po poručiteľovi, ide o posúdenie, či poručiteľ bol v čase smrti vlastníkom tejto veci (porov. napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 154/2010 zo 16. decembra 2010, publikované pod R 3/2011, citované aj v rozhodnutí Ústavného súdu SR č. k. I. ÚS 482/2013-50). Aj keď sa určovací žalobou v zásade riešia otázky právneho vzťahu existujúceho ku dňu vyhlásenia rozhodnutia, súdna judikatúra pripustila výnimky práve vo forme žalôb, že určitá vec patrí do dedičstva resp. že určitá osoba bola ku dňu smrti vlastníkom veci (obdobne rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/26/2007, 3Cdo/44/2008), na ktorej skoršej judikatúrnej praxi nič nezmenila ani aktuálna právna úprava, o čom svedčia rozhodnutia Ústavného súdu SR, či Najvyššieho súdu SR nepospochybňujúce procesnú prípustnosť žalôb o určenie, že veci patria do dedičstva alebo boli v čase smrti vlastníctvom poručiteľa (napr. I.ÚS 151/2016, Najvyšší súd SR sp. zn. 5Cdo/157/2018, 7Cdo/291/2019).

21. V daných veciach bol ustálený záver, že až do vyporiadania dedičstva ohľadom veci sú všetci dedičia považovaní za jej vlastníkov pričom v danom určovacom spore majú postavenie tzv. nútených procesných spoločníkov v zmysle ust. § 78 ods. 1 CSP. Konania o takejto žalobe sa tak musia zúčastniť (ako žalobcovia alebo ako žalovaní) všetci dedičia, inak je daný nedostatok vecnej legitímácie. V rozhodnutí sp. zn. 8Cdo 94/2018 zo dňa 16. 05. 2019 Najvyšší súd Slovenskej republiky k danej problematike uviedol nasledovné: „až do vyporiadania dedičstva sú ohľadom takejto veci všetci dedičia považovaní za vlastníkov tejto veci (celého majetku patriaceho do dedičstva), pričom ich dedičský podiel vyjadruje mieru, akou sa podieľajú na právach a povinnostiach voči iným osobám a preto majú postavenie tzv. nerozlučných spoločníkov (v súčasnosti nútené procesné spoločenstvo - § 78 CSP). Ak sa totiž dedičia voči tretej osobe domáhajú určenia, že vec patrí do dedičstva, nedomáhajú sa svojho práva „z dedičstva“, ale „k dedičstvu“, t.j. riešenia otázky okruhu dedičstva. Taký rozsudok by potom nemal žiadny význam, ak by takéto určenie bolo vykonané len medzi jedným z dedičov a treťou osobou, pretože by sa určovali práva s dopadom aj na iné osoby bez toho, že by rozsudok voči týmto osobám bol účinný (§ 228 CSP). Nakoľko predmetom konania o určenie, že vec patrí do dedičstva, je celá vec (príp. spoluvlastnícky podiel na veci), a keďže až do rozhodnutia o dedičstve treba za vlastníkov veci (§ 460 Občianskeho zákonníka) považovať všetkých do úvahy pripadajúcich dedičov (a teda nemožno žalovať o určenie, že do dedičstva po poručiteľovi patrí iba dedičský podiel žalobcu k takejto veci, keďže ho v danom štádiu nemožno vymedziť), musia všetci dedičia v konaní o určenie, že vec patrí do dedičstva, vystupovať v postavení nútených procesných spoločníkov (§ 78 CSP). Uvedené rozhodnutie bolo predmetom prieskumu aj Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 05.11.2019 sp. zn. III. ÚS 93/2019, v ktorom Ústavný súd SR tiež poukázal na svoje predchádzajúce rozhodnutie, a to uznesenie sp. zn. II. ÚS 260/2011 z 9. júna 2011, v ktorom konštatoval, že „sťažovateľke nič nebráni podať novú žalobu o určenie, že sporné nehnuteľnosti patria do dedičstva po poručiteľovi, a to tak, že účastníkmi konania budú všetci do úvahy prichádzajúci dedičia po poručiteľovi. V závislosti od toho, či ten-ktorý dedič má rovnaký alebo odlišný názor vo veci samej, ako má sťažovateľka, môže sa stať žalobcom alebo žalovaným. V každom prípade však musí byť účastníkom konania, keďže rozsudok musí byť záväzný pre všetkých dedičov.“

22. Vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení a rozhodnutí NS SR a Ústavného súdu SR, riešiacich danú problematiku dospel súd k záveru, že v danej veci ide o spor o vlastníctvo a teda o nútené procesné spoločenstvo, kde zákon pre úspech v spore vyžaduje, aby pri takto formulovanom petite, ako je v danej veci, stranou sporu okrem osoby, ktorá je t.č. zapísaná ako vlastníka predmetných nehnuteľností, boli aj dedičia po pôvodnej vlastníčke, tzn. všetci potomkovia po poručiiteľke P. J.. Keďže žalobca, ktorého aktívna vecná legitímácia v konaní nebola sporná, takto okruh strán sporu neoznačil, bolo potrebné žalobu, pre nesplnenie podmienky účasti všetkých subjektov, zamietnuť.

23. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súdu žalobu žalobcu zamietol. Z uvedeného dôvodu je akékoľvek ďalšie dokazovanie v tomto konaní nadbytočné. Za popísanej situácie by totiž vykonanie ďalšieho dokazovania vo veci bolo v rozpore so zásadou hospodárnosti konania a preto súd ďalšie návrhy na vykonanie dokazovania zamietol.

24. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

25. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

26. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP. Žalobca bol v celom rozsahu neúspešný a preto je povinný nahradiť trovy konania žalovanej v rozsahu 100%.

27. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Žilina.

Podľa ustanovenia § 125 ods. 1 CSP odvolanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe.

Podľa ustanovenia § 125 ods. 2 CSP podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva.

Podľa ustanovenia § 125 ods. 3 CSP odvolanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Podľa ustanovenia § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa ustanovenia § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ustanovenia § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa ustanovenia § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.